

Peter Lančarič

fotoséria *Schody na rohu ulice* (2012-2013),
Zhasni (2013-2014), *Sociologické portréty*
(2012-2013), *Tvorja svet a šťastie vo vlastnej
kuchyni* (2014), *Autoportréty* (2014-2015)

Fotografia umožňuje človeku vidieť veci príliš veľké, alebo príliš malé, a naopak. Otvára pohľad na javy a udalosti, ktoré z toho alebo onoho dôvodu ležia mimo naše zorné pole. Fotografovanie spochybňuje predpoklady a limity ľudského vnímania. Všadeprítomné, nenápadné súčasti ľudskej existencie tak nezostávajú bez povšimnutia. Fotograf zvedavo pátra ako to je alebo ako to bolo, zisťuje a opticky skúma. Hľadá nové súvislosti a pohľady. Hovorí to, čo sa nedá povedať slovami. Veci prchavé konzervuje a pridáva esenciu vecnosti. Prepožičiavam si slová profesora V.V. Štecha: „Treba však mať aj trochu zvláštneho citu a pravý fotograf by mal mať aj rys objaviteľského nutkania. Až potom sa dostane do jeho obrazov vyšší zmysel, potom sa ešte len zo záľuby a z remesla stáva skutočné inteligentné oko sveta, upriamené na život, na maličkosti a aj veci veľké.“¹

Práve nutkanie objavovať, skúmať a opojný pocit dobrodružstva vznikajúci pri vstupe do neznáme-

ho, u mňa vytvoril akúsi špecifickú závislosť na fotografii. Zmierujem sa, a viac, či menej prijímam poslanie byť fotografom. No prieči sa mi tá časť, kde si uvedomujem, aký silný program fotografia zasadila do môjho každodenného života.

Aj v záplave toho všetkého silného, čo skrz fotografiu vnímam a zažívam, cítim, že mi niečo berie. Niekedy ma zvyhodňuje, niekedy mi spôsobuje výčitky, no verím jej.

Možno som bol trochu stratený, no našiel som sa v roku 2012. V ten rok vznikol aj Ateliér komunikácie v médiu fotografie (AKMF), kde sa prvýkrát stretávam s fotografiou v úplne iných súvislostiach. Kríza vzťahu k druhému človeku a nové ponímanie fotografie stojí za prvým vystaveným autorským cyklom *Schody na rohu ulice*. Kurátorka Petra Cepková o ňom povedala: „Zmena uhlov v záberoch otvára iný svet. Máme pocit, že v prchavosti týchto paralelných svetov sme s Petrom na správnom mieste. Práca s nahotou nie je v jeho tvorbe prvoplánovou, prostredníctvom akéhosi obnažovania nám autor ukazuje svoje úzkosti a tiché prieniky s prostredím. Nostalgia a estetika sú iba sprievodným javom jeho fotografií, slúžia mu totiž na tlmočenie vizuálnych podo-

benstiev a príbehov z podvedomia. Využíva deštrukciu komunikácie, jeho priestor je chladný a plný odcudzenia, no sentimentálny zároveň.“²

Farebné denníkové zábery zo série *Zhasni* sú pokračovaním mojej poetickej výpovede o hľadaní seba samého cez vzťah k tomu druhému. Nostalgiu v tejto sérii fotografií prenáša silný pocit existencie a blízkosť.

Zásadná zmena v mojej tvorbe nastala po stretnutí s Jozefom Sedlákom, vďaka ktorému som si osvojil sociologický prístup vo fotografii. Snaha o uchopenie sociálnej reality, preskúmanie vzťahu človeka k jeho okoliu a aspekty sociálneho života sú atribúty, ktoré sa pre mňa stali spoločným menovateľom fotografie a sociológie. Prvým sociologickým konceptom, na ktorom som začal pracovať v roku 2012, je séria *Sociologický portrét*. Estetika týchto portrétov je príznačná pre podobné koncepty. Realita je prepisovaná jej štylizovaním a inscenovaním, v niektorých prípadoch až idealizovaním. Sociálna realita sa skrz výtvarný zámer transformuje na symbolickú a archetypálnu. V procese vizualizácie pracujem s princípom antigesta, teda narúšam prirodzené gestá. Jednotlivé fragmenty reality opatrne využívam ako prostriedok komunikácie medzi sebaponímaním portrétovaných osôb a ich zovšeobecnením, ktorým sa identita jednotlivca stáva reprezentantom určitej kategórie.

Fotografické diptychy zo série *Tvorja svet a šťastie vo vlastnej kuchyni* sú praktickým výstupom mojej bakalárskej práce, v ktorej

si privlastňujem pojem „femine touch“ amerického sociológa Ervinga Goffmana. Práca poukazuje na kultúrne stereotypy dominujúce v zobrazovaní ženy. Stereotyp ženy a mýtus krásy interpretujem vkladáním hyperritualizovaných podôb ženskosti do sociálnej reality. Dochádza tak ku konfrontácii ideálov, stereotypov a skutočnej identity žien. Využil som techniku digitálnej fotografie na ľavej strane a analógovej fotografie na strane pravej. Vzniká tak dialektika charakteristická pre masovú spoločnosť postmodernej doby. Paradigmatický vzťah fotografií ukazuje rôzne stránky stereotypu modernej ženy.

Ako v sprievodnom texte k výstave *Tvorja svet a šťastie vo vlastnej kuchyni* hovorí Jozef Sedlák: „Fotografické diptychy Petra Lančariča by sme ťažko zaradili medzi typické portrétné žánre, parafrázujúce klasické postupy historickej portrétnej maľby a fotografie. Autor sa snaží uchopiť vnútro človeka cez súčasný koncept zobrazovania identity jednotlivca a skupiny. Vystaveným diptychom je vlastné prepájanie viacerých významov. Súčasný portrét dramaticky mení pravidlá historických princípov interpretácie ľudskej tváre a zobrazovania človeka v domácom prostredí. Sú to stratégie spochybňujúce ontologickú podstatu a ukotvenie bytia v spoločnosti. Portréty Petra Lančariča sú protestom voči tejto príslušnosti.“³

Fotografia nemení len spôsob vnímania a videnia, ale mení aj to, kým sme. Je zásadným spôsobom k definovaniu a pochopeniu toho, kto vlastne sme. Séria fotografií

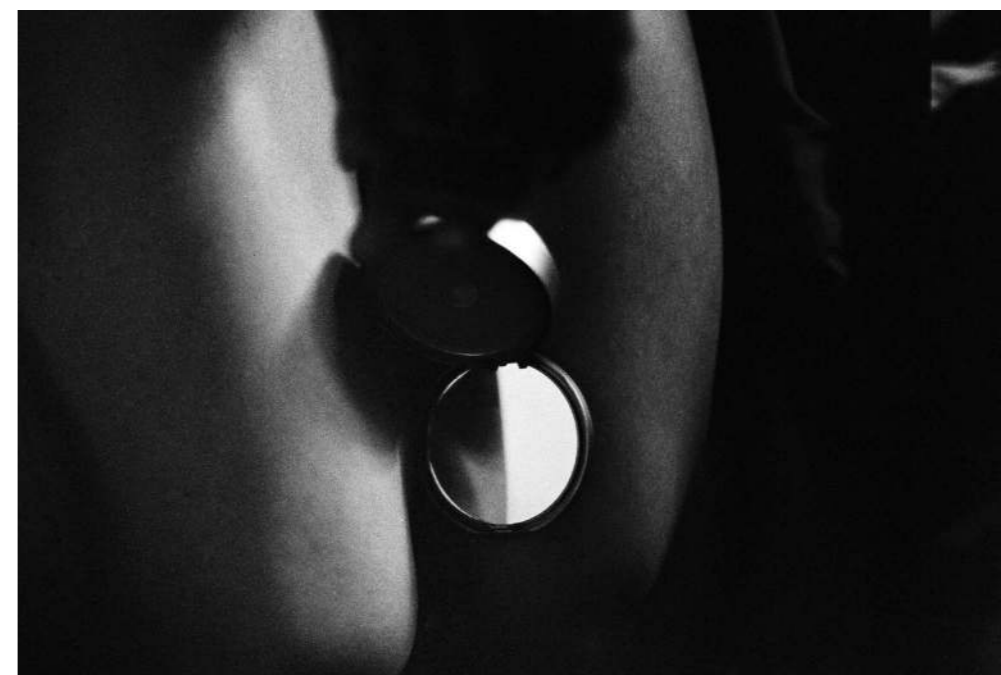
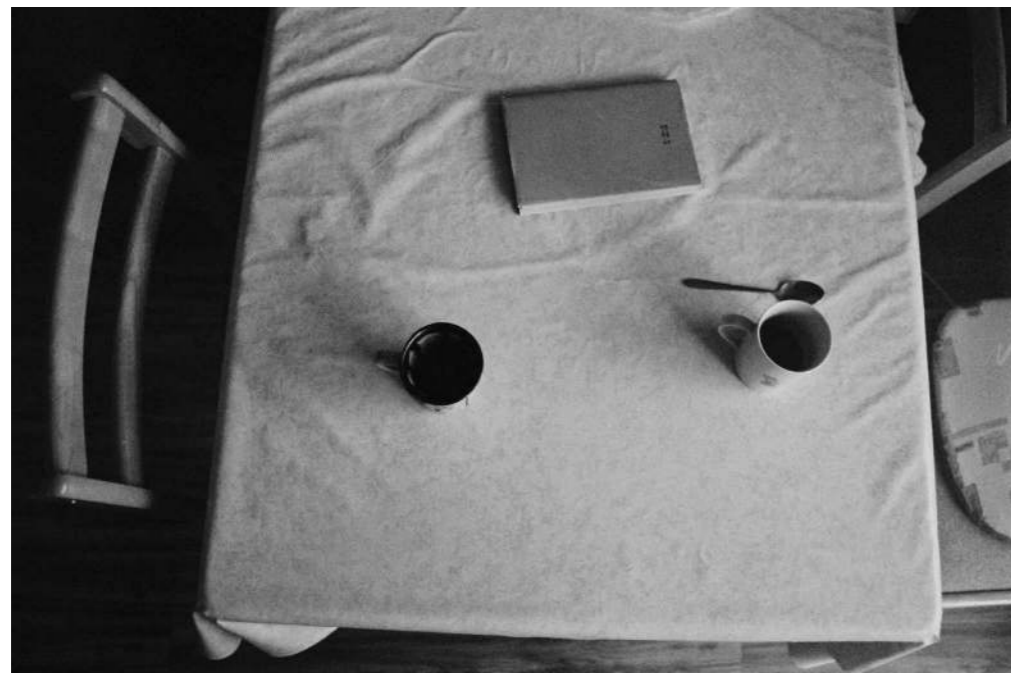
Autoportrét je reflexia môjho bytia a identity vyskladaná z konkrétnych individualít v autorskej inscenácii. Situácie sú odpozorované a vlastné nielen mne ako autorovi, ale aj ľuďom na fotografiách. Fotografie poukazujú na to, že je ešte „niečo“ mimo, za hranicami (výrezom) fotografie.

¹ SUTNAR, L., FUNKE, J.: *Fotografie vidí povrch*, Praha, TORST, 2003

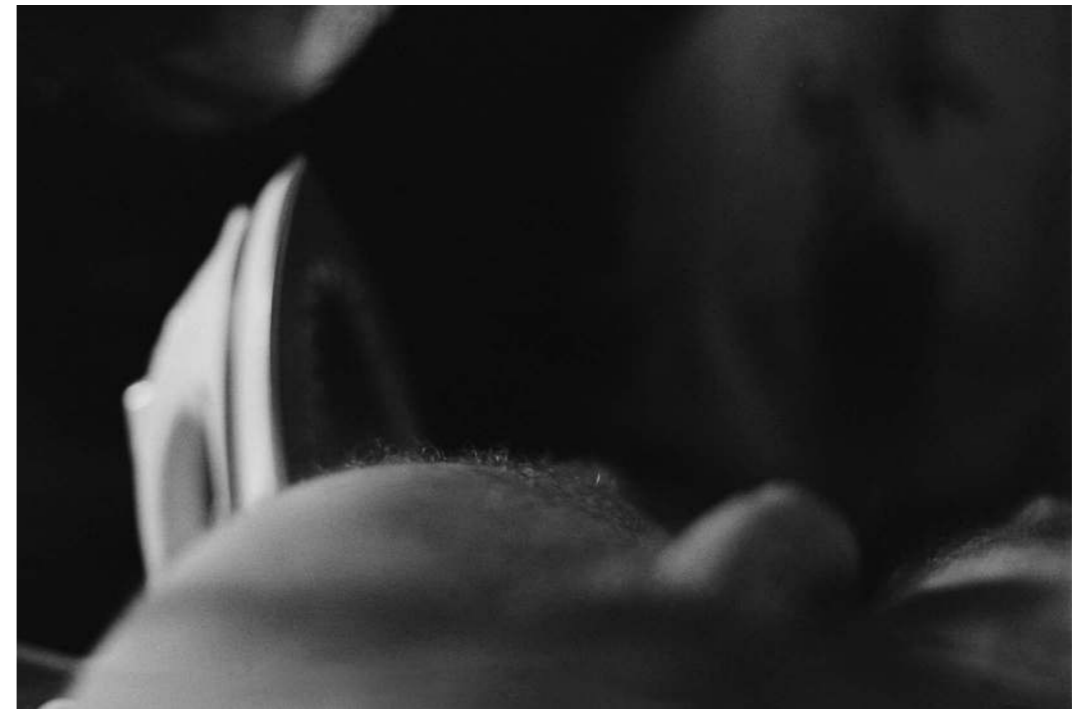
² CEPKOVÁ, P.: *Ako som sa ocitla vo svete Petra Lančariča*, text k výstave, Trnavský antikvariát, Trnava, 2013

³ SEDLÁK, J.: *Tvorja svet a šťastie vo vlastnej kuchyni*, text k výstave, Radnica, Trnava, 2014

zo série Schody na rohu ulice (2012-2013)

zo série Zhasni (2013-2014)

zo série Sociologické portréty (2012-2013)

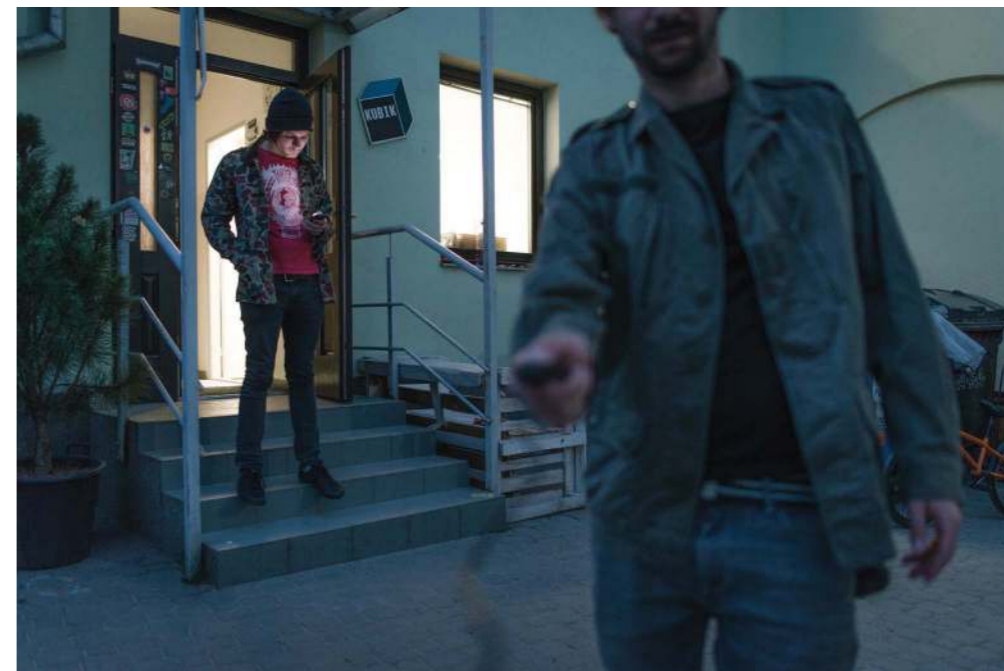
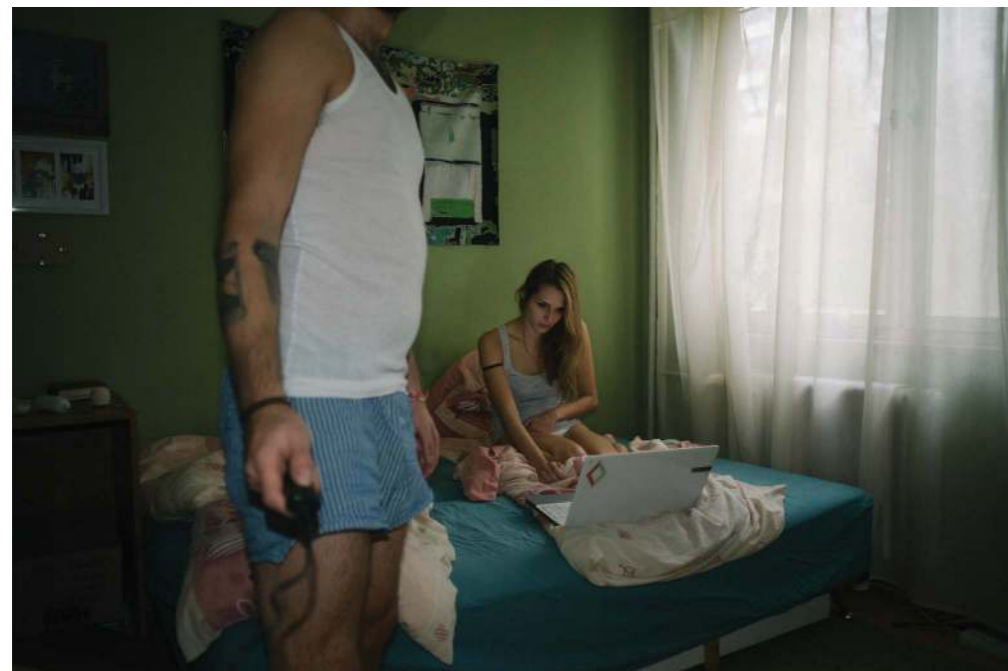

zo série Tvoriva svet a šťastie vo vlastnej kuchyni (2014)

zo série Autoportréty (2014-2015)

Bc. Peter Lančarič

(*1989, Trnava)

Vzdelanie

2011 - súčasnosť Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Fakulta masmediálnej komunikácie, Trnava

2006 – 2009 Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Trnava

Autorské výstavy

2014 TVORIA SVET A ŠŤASTIE VO VLASTNEJ KUCHYNI, Radnica, Trnava

2013 SCHODY NA ROHU ULICE, Trnavský antikvariát, Trnava

Kolektívne výstavy

2015 ARCHITEKTÚRA TELA, Divadlo Jána Palárika, Trnava

2015 VNÚTORNÉ SVETY / INNER WORLDS, Univerzitná knižnica, Ružomberok

2014 VNÚTORNÉ SVETY / INNER WORLDS, Obrazová správa o živote a ľuďoch v obci Hybe, Dom Fotografie, Liptovský Mikuláš

2014 URBAN ART SESSION, Stará tržnica, Bratislava

2014 HYBE – séria výstav, Hybe

2013 SOCIOLOGICKÝ PORTRÉT, Galéria Ľudovíta Hlaváča, FMK, Trnava

Projekty

od 2012 KUBIK NÁPADOV – Kultúrny & Komunitný uzol Trnava – spoluzakladateľ

od 2009 BRONCO n.o. – organizovanie kultúrnych a komunitných podujatí – člen správnej rady

od 2008 STREET SPORTS TRNAVA – spoluzakladateľ a podpredseda občianskeho združenia

Workshopy

2014 LES 400 VUES, medzinárodný fotografický workshop zameraný na urbánnu krajinu a identitu priestoru, Paríž, Francúzsko

2015 BREHOV/RAD, workshop AKMF zameraný na dokument krajiny, ľudí, vidieckej architektúry, sakrálnych pamiatok, archeologickej fotografie, hranice Slovenska s Maďarskom, Brehov/Rad, Slovensko

2013 HYBE, workshop dokumentárnej fotografie študentov AKMF a VŠVU pod vedením Jozefa Sedláka, Hybe, Slovensko

Nezávislé kurzy

2014 PERSONAL BRAND MARCHATHON, školiaci kurz o koncepcii osobnej značky a spoločenského prínosu, Bukurešť, Rumunsko

2013 RESTART, seminár o komunikácii s využitím nových médií, Miláno, Taliansko

Publikácie

2014 SEDLÁK, Jozef – CEPKOVÁ, Petra – BOLDIŠOVÁ, Andrea: VNÚTORNÉ SVETY / INNER WORLDS. Obrazová správa o živote a ľuďoch v obci Hybe, FMK UCM Trnava, 2014, 162 s. (s. 69, 71, 89, 122 – 127) ISBN 978-80-8105-603-1

2014 MAGÁL, Slavomír a kolektív: MUUZA 2014. Ročenka kreatívnych výstupov študentov, absolventov a pedagógov Fakulty masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. FMK UCM Trnava, 2014, 178 s. (s. 34, 35, 133, 134, 142) ISBN 978-80-8105-570-6

2013 HUSZÁR, Tibor – MAGÁL, Slavomír a kolektív: MUUZA 2013. Ročenka kreatívnych výstupov študentov, absolventov a pedagógov Fakulty masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. FMK UCM Trnava, 2013, 191 s. (s. 52, 53, 110, 111) ISBN 978-80-8105-461-7

Pracovné skúsenosti:

2012 - súčasnosť freelance fotograf

www.peterlanclaric.com

mail@peterlanclaric.com